

شناسایی پیامدهای ناشی از عدم مشارکت صحیح ذینفعان در مگا پروژه ها - صنعت نفت و گاز

رسول الماسیان^۱، حامد محمدی^۲، مهدی خواجوی^۳

۱- کارشناسی ارشد رشته مدیریت پروژه و ساخت، Rasool_Almasian@yahoo.com

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد رشته مدیریت پروژه و ساخت موسسه آموزش عالی نور طویی، Mohammadi_h@sepanir.com

۳- دانشجوی دکتری رشته مدیریت صنعتی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز، mehdi_khajavi_62@yahoo.com

چکیده

مفهوم ذینفع در مدیریت، اولین بار در سال ۱۹۶۳ در موسسه تحقیقات استنفورد مطرح گردید و ذینفع به گروه هایی اطلاق گردید که بدون حمایت آنها، سازمان نمی تواند ادامه حیات دهد. از آنجایی که پروژه های بزرگ دارای ذینفعان مختلفی می باشند، شناخت کافی از آنها و انتظاراتشان یکی از عوامل مؤثر بر موفقیت پروژه خواهد بود؛ زیرا کسب رضایت ذینفعان پروژه بدون شناخت و در نتیجه پاسخ مناسب به انتظارات آنها غیرممکن خواهد بود. مسئولان پروژه ممکن است به روشهای مختلف به فشار ذینفعان و ادعاهای مطرح شده از سوی آنها پاسخ دهند. بسیاری از پژوهش های موجود، بر تشکیل انواع مختلف مدل های تعامل متمرکز است.

واژه های کلیدی: ذی نفعان، مشارکت ذی نفعان، موفقیت پروژه، مدیر پروژه، تکنیکهای مدیریت ذینفعان، تأثیرات اجتماعی

۱- مقدمه

در چند سال گذشته پژوهش هایی در زمینه مدیریت ذی نفعان پروژه شکل گرفته و در حال انجام است، با این وجود طبق بررسی های انجام شده مشاهده می شود غالب تحقیقات انجام گرفته در زمینه مدیریت ذی نفعان پروژه در قالب یک پروژه منفرد می گنجد. به عبارتی در خصوص مدیریت ذی نفعان به صورت یکپارچه و در سطح سازمانی و سبد پروژه های سازمان و به صورت کلی در سطح مدیریت پروژه سازمانی تحقیقات کمی تا به امروز صورت گرفته است (نوری، ۱۳۹۵). اضافه شدن و گسترش کاربرد مبحث مدیریت ذینفعان به حوزه های تحت مطالعه مدیریت پروژه، نشانگر اهمیت بالای نقش ذینفعان در موفقیت پروژه است (ابطحی فروشانی، ۱۳۹۴). ذی نفعان، اشخاص، گروه ها و سازمان هایی هستند که از پروژه تأثیر می گیرند و می توانند در تصمیم گیری ها و فعالیت های اهداف یک پروژه تأثیرگذار باشند و ممکن است اعمال کردن بیش از حد خواسته های خود در پروژه، گروه را از رسیدن به اهداف و تجارت و استراتژیک خود دور کند. (غمایی، ۱۳۹۴) مشارکت ذینفعان یک فاکتور مهم در ادبیات توسعه پایدار در دهه اخیر بوده است، به ویژه در مورد پروژه های زیربنایی (Gleick, Holmes, & Torres, 2013). مدیریت ذینفعان (SM) در پروژه های عظیم به عنوان یکی از چهار گروه های کاری در Megaproject تاسیس شده است. اهمیت حیاتی مدیریت ذینفعان در پروژه های عظیم در مرحله اول به شناسایی هزینه عمل پژوهش های مطالعات موردی می پردازد. بدیهی است که ذینفعان بزرگ تأثیر بر عملکرد پروژه های عظیم دارند. (Managing Stakeholders). روابط بین یک شرکت یا پروژه و ذینفعان مختلف و بی شمار آن ماهیتی پویا دارد. بنابراین